

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/71/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1519010281
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Kováč
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1519010281.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Karola Kováča a sudcov Mgr. Michala Kačániho, PhD. a JUDr. Jána Goliana, PhD. v trestnej veci obžalovaného K.. K. F., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 09.11.2020 sp. zn. 4T/30/2019, na verejnom zasadnutí konanom 25. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. sa napadnutý rozsudok z r u š u j e v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. s použitím § 285 písm. a/ Tr. por. sa obžalovaný

K.. K. F., nar. XX.XX.XXXX v D., trvale bytom
D. - N.,

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava V z 02.05.2019 č. k. 3 Pv 246/18/1105-50, pre skutok právne kvalifikovaný ako týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe že

od bližšie neurčeného dňa roku 2016 do dňa 19.05.2018 na R. H. č. X/A v D., v byte na XX. poschodí, predtým aj v ich predchádzajúcich spoločných bydliskách - v bytoch na D. ulici č. XX, na C. ulici č. XX a v obci W. v K., spôsobil svojej matke K.. O. D., nar. XX.XX.XXXX psychické a fyzické utrpenie tým spôsobom, že pri hádkach, ktoré vyvolával, v zúrivosti a agresii ju otvorenými rukami alebo päťami udieral hlavne do oblasti hlavy, ale aj celého tela, vulgárne jej nadával, vyhrážal sa jej, že ju vyhodí cez balkón, že to bude vyzerat' ako samovražda, že ju zabije, taktiež na ňu opakovane, približne raz za mesiac, fyzicky útočil, pričom k poslednému konfliktu došlo dňa 18.05.2018 v neskorých večerných hodinách, kedy sa poškodená K.. O. D. po ďalšej bitke od syna nevedela dostať k telefónu a tak si privolať pomoc, lebo jej obvinený po ďalšom útoku a pod vplyvom alkoholu zobral osobné veci a telefón a odišiel z bytu preč a keď sa vrátil do bytu, opäť ju fyzicky napadol, pričom poškodenej spôsobil viditeľné zranenia na ľavej ruke vo vonkajšej oblasti zápästia - pohryznutie a stopy po chrupe s krvou a s modrinou, na krku viditeľné stopy po škrtení, odreniny na oboch rukách, v oblasti ľavej strany tváre silný opuch, opuch nad ľavým okom a na zadnej strane hlavy, v oblasti temena viditeľný opuch, rozbité pery a zakrvavené ľavé oko, pričom týmto svojim konaním obvinený K.. K. F. spôsobil u svojej mamy poškodenej K.. O. D. psychické a fyzické utrpenie, dlhodobý stres a dôvodnú obavu o svoj život a zdravie,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 09.11.2020 sp. zn. 4T/30/2019 bol obžalovaný K.. K. F. uznaný za vinného pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

od bližšie neurčeného dňa roku 2016 do dňa 19.05.2018 na R. H. č. X/A v D., v byte na XX. poschodí, predtým aj v ich predchádzajúcich spoločných bydliskách - v bytoch na D. ulici č. XX, na C. ulici č. XX a v obci W. v K., spôsobil svojej matke K.. O. D., nar. XX.XX.XXXX psychické a fyzické utrpenie tým spôsobom, že pri hádkach, ktoré vyvolával, v zúrivosti a agresii ju otvorenými rukami alebo päťami udieral hlavne do oblasti hlavy, ale aj celého tela, vulgárne jej nadával, vyhrážal sa jej, že ju vyhodí cez balkón, že to bude vyzerat' ako samovražda, že ju zabije, taktiež na ňu opakovane, približne raz za mesiac, fyzicky útočil, pričom k poslednému konfliktu došlo dňa 18.05.2018 v neskorých večerných hodinách, kedy sa poškodená K.. O. D. po ďalšej bitke od syna nevedela dostať k telefónu a tak si privolať pomoc, lebo jej obvinený po ďalšom útoku a pod vplyvom alkoholu zobral osobné veci a telefón a odišiel z bytu preč a keď sa vrátil do bytu, opäť ju fyzicky napadol, pričom poškodenej spôsobil viditeľné zranenia na ľavej ruke vo vonkajšej oblasti zápästia - pohryznutie a stopy po chrupe s krvou a s modrinou, na krku viditeľné stopy po škrtení, odreniny na oboch rukách, v oblasti ľavej strany tváre silný opuch, opuch nad ľavým okom a na zadnej strane hlavy, v oblasti temena viditeľný opuch, rozbité pery a zakrvavené ľavé oko, pričom týmto svojim konaním obvinený K.. K. F. spôsobil u svojej mamy poškodenej K.. O. D. psychické a fyzické utrpenie, dlhodobý stres a dôvodnú obavu o svoj život a zdravie.

Za uvedenú trestnú činnosť bol obžalovanému podľa § 208 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obžalovanému výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienene odložený a zároveň bol uložený probačný dohľad nad správaním obžalovaného v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. bola obžalovanému ustanovená skúšobná doba 3 roky.

Podľa § 51 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. bolo obžalovanému uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Napokon podľa § 73 ods. 2 písm. d/, § 74 ods. 1 Tr. zák. bolo obžalovanému uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný a to písomným podaním urobeným prostredníctvom svojho obhajcu. Odvolanie smerovalo voči výroku o vine, treste, ochrannému opatreniu, ako aj voči konaniu, ktoré predchádzalo vyhláseniu rozsudku.

V dôvodoch odvolania obžalovaný poukázal na absolútnu dôkaznú núdzu vo vzťahu k preukázaniu žalovaného skutku, ako aj nesprávne posúdenie dôkaznej situácie, ktorá napriek tomu, že jednoznačne svedčila v jeho prospech, bola súdom vyhodnotená v jeho neprospech. Namietal tiež právnu kvalifikáciu skutku vo vzťahu k vykonaným dôkazom, ktoré za žiadnych okolností nepreukazujú, že sa mal dopustiť zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Tak v prípravnom konaní ako ani v konaní pred súdom nebol obžalobou produkovaný jediný relevantný dôkaz, ktorý by ho nad všetky pochybnosti usvedčoval zo spáchania žalovaného skutku, resp., že sa skutok stal, tak ako je opísaný obžalobe. Opis skutku, z ktorého je obžalovaný, bol do napadnutého rozsudku prenesený z obžaloby a do obžaloby bol zase prenesený z uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 20.05.2018. Z jeho výpovede, ani z výpovede poškodenej a ani z výpovedí svedkov, či iného zákonného dôkazu nevyplýva, ako sa mal údajný skutok stať. Zo spisu vyplýva, že uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 20.05.2018 pri vymedzení skutku muselo vychádzať predovšetkým z úradného záznamu zo dňa 19.05.2018 spísaného z „vyťažovania“ poškodenej príslušníkmi Policajného zboru, ktorí boli vyslaní k poškodenej na základe jej telefonického oznámenia, že má nehody so synom. Treba pripomenúť, že podľa ustálenej súdnej praxe (R 17/1997, R 26/1989, R 56/1984, R 4/1982) taký úradný záznam

nemôže byť použitý ako dôkaz v trestnom konaní, keďže dôkazom môžu byť iba poznatky získané procesným dokazovaním, a teda poznatky získané pri „vyťažovaní“ osôb majú len orientačný význam pre zameranie ďalšieho postupu vo vyšetrovaní, resp. poukazujú na nutnosť vykonania určitých dôkazných prostriedkov v konaní. K takémuto záveru došiel aj sťažnostný Krajský súd v Bratislave vo svojom uznesení zo dňa 13.09.2018, sp. zn. 2Tpo/54/2018, ktorým ho prepustil z väzy na slobodu. Obžalovaný namietal a nesúhlasil s postupom konajúceho súdu vo vzťahu k posúdeniu vykonaných dôkazov, v zmysle ktorých sa mal dopustiť zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Žiaden dôkaz vykonaný na hlavnom pojednávaní nad všetky pochybnosti neusvedčuje jeho osobu zo spáchania žalovaného skutku, tak ako je zadefinovaný v obžalobe. Počas celého konania, či už v štádiu prípravného konania, ako aj v konaní pred súdom neboli obžalobou produkované také dôkazy, ktoré by ho jednoznačne a bez všetkých pochybností usvedčovali zo spáchania skutku, za ktorý je odsúdený. Z dôkazov, z ktorých súd vychádzal pri posudzovaní jeho viny, a to predovšetkým z jeho výsluchu, ako aj z výsluchu poškodenej K.. O. D., tak aj z výpovede svedkov X.. O. H., S. H. a X. T., nevyplýva, že by jeho správanie voči jeho matke - poškodenej napĺňalo znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Je pravdou, že ich spolunažívanie nebolo vôbec idylické, ale opis ich správania, tak jeho ako aj matkinho, ako ho reprodukovali svedkovia, môže odôvodňovať rôzne závery a prípadne podozrenia, ale v žiadnom prípade nie podozrenie zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby. Takéto podozrenie vyracia aj správanie sa jeho matky - poškodenej, či už na procesných úkonoch alebo u znalca a taktiež z dôvodu, že poškodená využila svoje právo a odmietla vypovedať, jednak dňa 19.05.2018 pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia (vyjadrovala sa iba k jeho osobe, vtedy ešte podozrivej a ku skutku uviedla iba to, že ju mal zbiť bez toho, aby uviedla konkrétny spôsob, akým malo k tomu dôjsť), jednak dňa 28.06.2018 po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia, kedy neuviedla nič ani k jeho osobe, ani ku skutku. Rovnako sa odmietla poškodená vyjadriť pri psychologickom vyšetrení u znalca z odboru psychológie N.. J. J., N.. a z predmetného znaleckého posudku z odboru psychológia zo dňa 06.08.2018 nie je možné odvodiť žiadny relevantný záver týkajúci sa prejednávanej veci vrátane okolností, za ktorých mal byť spáchaný skutok. Vo vzťahu k vykonaným dôkazom pokiaľ ide o svedecké výpovede X.. O. H., S. H. a X. T., lekárskej správy zo dňa 19.05.2018 a fotodokumentácie oľhadom zranení poškodenej, sa obžalovaný vyjadril v tom smere, že tieto nie sú dostatočné na to, aby mohlo byť konštatované, že v prejednávanej veci sú splnené a preukázané skutkové okolnosti obžaloby, resp. z vykonaného dokazovania nie je možné urobiť záver o tom, že skutok, pre ktorý je odsúdený, sa stal, má znaky trestnej činnosti a že existuje dôvodnosť podozrenia, že sa ho dopustil, keďže z týchto dôkazov nie je možné ustáliť relevantným spôsobom priebeh skutku, a to z pohľadu, kedy a kde k nemu došlo a najmä akým spôsobom. Je evidentné, že dôkazná núdza prameniaca predovšetkým v absencii akéhokoľvek priameho usvedčujúceho dôkazu bola nepochopiteľne vyhodnotená v jeho neprospech, napriek tomu, že svedčila jednoznačne v jeho prospech. Vyhodnotenie výpovedí svedkov X.. O. H., S. H. X. T. bolo zo strany prvostupňového súdu účelové, jednostranné v jeho neprospech, nakoľko v opise týchto výpovedí v napadnutom rozsudku chýbali časti výpovedí, ktoré by spochybňovali dôvodnosť právnej kvalifikácie. Na základe jeho interpretácie týchto výsluchov a opisu jeho správania a správania poškodenej, nemožno v žiadnom prípade uvažovať o zločine týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. V prejednávanej veci je ťažko možné hovoriť o nenarušenej a uzatvorenej sústave priamych a nepriamych dôkazov, vzájomne sa dopĺňujúcich a na seba nadväzujúcich situácii, keďže žiaden z dôkazov priamo vzťahujúci sa na jeho osobu nepreukázal skutočnosť uvádzanú v obžalobe. Jeho vina nebola preukázaná priamymi a ani nepriamymi dôkazmi. Spôsob vykonaného dokazovania a jeho následného vyhodnotenia bol bezpochyby v rozpore so základnými zásadami trestného konania. Výrazné pochybnosti o skutkových zisteniach v štádiu prípravného konania vzniesol Krajský súd v Bratislave svojím uznesením zo dňa 13.09.2018, sp. zn. 2Tpo/54/2018, ktorým ho prepustil z väzby na slobodu a v ktorom spochybnil dôvodnosť jeho trestného stíhania na základe dovtedy vykonaných dôkazov. Odvtedy nepridali žiadne ďalšie dôkazy, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie samotného skutku, prípadne na jeho vymedzenie. Preto je obžalovaný toho názoru, že pochybnosti naďalej trvajú a je na mieste aplikovať zásadu „in dubio pro reo“ teda v pochybnostiach v prospech obvineného (obžalovaného). Na základe uvedeného obžalovaný navrhoval v celom rozsahu vyhovieť podanému odvolaniu tak, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. ho ako obžalovaného podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora okresnej prokuratúry, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je ako obžalovaný stíhaný.

Krajský súd v Bratislave v konaní o odvolaní obžalovaného, nariadil verejné zasadnutie, ktorého sa zúčastnili obhajcovia obžalovaného, prokurátorka krajskej prokuratúry a poškodená K.. O. D.. Odvolací

súd podľa § 293 ods. 5 Tr. por. vykonal verejné zasadnutie bez prítomnosti obžalovaného K.. K. F., nakoľko upovedomenie o verejnom zasadnutí mu bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti.

Prokurátorka krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí navrhla, aby krajský súd odvolanie obžalovaného zamietol, nakoľko prvostupňový rozsudok považuje za zákonný a správny vo všetkých jeho výrokoch.

Obhajca obžalovaného K.. C. I. na verejnom zasadnutí pred odvolacím súdom sa v plnom rozsahu pridržiaval písomne podaného odvolania a ďalej uviedol, že v danom prípade neboli produkované žiadne dôkazy, ktoré by obžalovaného usvedčovali zo spáchania predmetného skutku. Chýbala tu aj ucelená reťaz nepriamych dôkazov, ktoré by nasvedčovali tomu, že žalovaný skutok sa stal a tento spáchal obžalovaný. Pritom aj samotná poškodená poprela, že by k žalovanému skutku malo dôjsť a to od samotného začiatku trestného konania. Z týchto dôvodov navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a obžalovaného spod obžaloby prokurátora oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že sa predmetný skutok stal.

Obhajca obžalovaného S.. S. A. na verejnom zasadnutí navrhoval, aby krajský súd odvolaniu obžalovaného vyhovel.

Poškodená K.. O. D. na verejnom zasadnutí pred odvolacím súdom uviedla, že sa skutok nestal a necíti sa byť poškodenou, resp. obeťou trestného činu. Jej syn sa voči nej neodpustil takého konania, ktoré je opísané v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku.

Krajský súd v Bratislave na podklade podaného odvolania oprávnenou osobou preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku a tiež aj správnosť postupu konania, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo, prihliadajúc i na chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom zistil, že odvolanie obžalovaného K.. K. F. je dôvodné.

Odvolací súd zo spisového materiálu zistil, že pred súdom prvého stupňa bolo po prednesení obžaloby prokurátorom vykonané dokazovanie zákonným spôsobom (s výnimkou čítania zápisnice o výsluchu poškodenej v inej trestnej veci ako listinného dôkazu) a v rozsahu nevyhnutnom pre meritórne rozhodnutie, avšak z vykonaného dokazovania nijako nevyplývajú skutkové okolnosti popísané v skutkovej vete napadnutého rozsudku a to ani v takom minimálnom rozsahu, ktorý by akokoľvek umožňoval vyslovenie viny pre stíhaný trestný čin (pri úprave skutku pri zachovaní jeho totožnosti z hľadiska aspoň čiastočného zachovania totožnosti konania alebo totožnosti následku), prípadne pre iný trestný čin, ktorého skutková podstata je upravená v osobitnej časti Trestného zákona.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že prvostupňový súd vinu obžalovaného založil na jeho výpovedi z prípravného konania, kde podľa názoru súdu prvého stupňa obžalovaný spáchanie skutku v podstate čiastočne priznal a uviedol, že je mu celej situácie ľúto a rád by sa svojej mame (poškodenej) ospravedlnil. V tejto súvislosti okresný súd poukázal aj na tú časť výpovede obžalovaného, v ktorej uviedol, že má psychické problémy, užíva lieky a požíva alkohol a veľakrát si pod ich vplyvom ani nepamätá, čo robí. Podľa názoru prvostupňového súdu sú tvrdenia obžalovaného podporované výpoveďami svedkov Ing. O. H., S. H. a X. T., ako aj závermi vyplývajúcimi zo znaleckých posudkov vypracovaných K.. X. O., PhD., znalcom z odboru: Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie: Psychiatria, vzťahujúcimi sa na osobu obžalovaného ako aj na osobu poškodenej a napokon aj listinnými dôkazmi, predovšetkým lekáorskými správami o zraneniach poškodenej v inkriminovanom čase (dňa 19.05.2018), zápisom o dychovej skúške obžalovaného z 19.05.2018, ako aj potvrdením Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave V, Obvodného oddelenia PZ Petržalka - stred z 19.05.2018 o vykázaní obžalovaného zo spoločného obydlia.

V súvislosti s takto vykonaným dokazovaním krajský súd zistil, že na jeho podklade nie je možné vysloviť vinu obžalovaného za stíhaný trestný čin, nakoľko žiadne z rozhodných skutkových okolností popísaných v skutkovej vete obžaloby, prenesených do výrokovej časti napadnutého rozsudku, z neho nevyplývajú a ani ich nie je možné z týchto dôkazov vyvodiť spôsobom, ktorý by nevyvolával odôvodnené rozumné pochybnosti.

V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že hodnotenie výpovede obžalovaného z prípravného konania učinenej dňa 20.05.2018 zo strany prvostupňového súdu ako čiastočného priznania k spáchaniu skutku absolútne nezodpovedá obsahu tejto výpovede. Obžalovaný sa síce vyjadril, že je mu celej situácie veľmi ľúto a že by sa rád ospravedlnil svojej matke, avšak výslovne uviedol, že si z predmetného večera nič nepamätá. Takéto vyjadrenie rozhodne nemožno považovať za priznanie spáchania skutku a to ani za priznanie čiastočné, nakoľko sa ani len okrajovo nedotýka konkrétnych skutkových okolností (čas, miesto a spôsob konania, ktoré mu je kladené za vinu) a takéto okolnosti nemožno ustáliť ani zo žiadnej ďalšej časti jeho výpovede vrátane tej, v ktorej sa vyjadruje k svojim psychickým problémom, ako aj k užívaniu liekov a alkoholu. Na rozdiel od obdobných situácií, kedy si obvinené osoby nepamätajú svoje protiprávne konanie (či už v dôsledku požitia alkoholu, drog alebo z iných dôvodov), avšak na podklade dôkaznej situácie sa k nemu výslovne priznajú a vyjadria nad takýmto konaním ľútosť (ide väčšinou o prípady, kedy si obvinená osoba v dôsledku požitia napr. nadmerného množstva alkoholu skutočne nemusí pamätať svoje správanie, avšak po oboznámení sa s konkrétnymi dôkaznými prostriedkami, či už obrazovými záznamami, výpoveďami svedkov a pod. sama dospeje k presvedčeniu, že sa konania, ktoré je jej kladené za vinu, dopustila, alebo ho aspoň pripúšťa), z výpovede obžalovaného K.. K. F. nemožno usudzovať ani na takýto spôsob priznania spáchania stíhaného skutku. Z výpovede obžalovaného teda vyplýva, že sa nijako nevyjadril k času (obdobiu), po ktorý mal byť v zmysle uznesenia o vznesení obvinenia trestný čin spáchaný, ako ani k spôsobu a okolnostiam jeho spáchania a iba všeobecné deklarovanie ľútosť nad bližšie nešpecifikovanou situáciou nemožno hodnotiť ako priznanie obžalovaného. Takéto priznanie taktiež nemožno vyvodzovať ani zo skutočnosti, že sa obžalovaný vzdal práva na podanie sťažnosti voči uzneseniu o vznesení obvinenia.

Za usvedčujúce dôkazné prostriedky nemožno považovať ani výpovede svedkov X.. O. H., S. H. a X. T., nakoľko ani z obsahu ich výpovedí nie je možné vyvodiť skutkové okolnosti popísané v skutkovej vete obžaloby. Z obsahu výpovede svedka X.. O. H. vyplýva iba to, že vzťah medzi obžalovaným a jeho matkou - poškodenou bol neštandardný, nakoľko si vzájomne hrubo a oplzlo nadávali. Svedkyňa S. H. vo svojej výpovedi uviedla, že pri dome, v ktorom žili obžalovaný a poškodená niekoľkokrát videla políciu a sanitku, pričom následne popísala jeden incident, kedy poškodená S. D. asi dva mesiace pred jej výsluchom prišla o 00:30 hod. k nim bosá a v pyžame kričiac, aby zavolali policajtov, nakoľko syn jej vzal mobil a vyhrážal sa jej nožom. Nič bližšie ku konaniu obžalovaného neuviedla. Obaja títo svedkovia pritom zhodne uviedli, že žiadne zranenia na poškodenej nevideli a neboli ani priamym svedkov konfliktu obžalovaného s poškodenou. Taktiež vypovedali vo vzájomnej zhode o tom, že poškodená S. D. mala zjavné problémy s alkoholom. Napokon podstatné skutkové okolnosti nevyplývajú ani z výpovede svedkyne X. T., ktorá síce uviedla, že bitky a hádky boli u obžalovaného a poškodenej na dennom poriadku, že videla poškodenú na zemi v krvi a videla na nej modriny, avšak z týchto jej vyjadrení nie je možné ustáliť skutok tak, ako je popísaný v obžalobe. Pokiaľ sa aj táto svedkyňa vyjadrila, že obžalovaný na ulici bil poškodenú päšťami, z jej výpovede následne vyplýva, že tak mal urobiť po tom, čo poškodená vystúpila opitá z auta, on ju išiel pozbierať a práve poškodená na neho začala útočiť. Táto svedkyňa tiež výslovne uviedla, že „také isté“ modriny videla aj na obžalovanom a že sa obaja bili vzájomne. Rovnako uviedla tiež to, že poškodená bola dennodenne ožratá a tak aj šoférovala. Všetky tieto aspekty výpovede menovanej svedkyne prvostupňový súd opomenul vziať do úvahy pri hodnotení vykonaných dôkazov. Podstatným pri posudzovaní obsahu výpovede tejto svedkyne je však to, že ide o tvrdenia výrazne neurčitej povahy, z ktorých nemožno ustáliť dostatočne konkrétne skutočnosti (z hľadiska času, miesta, spôsobu konania obžalovaného a jeho účinkov na osobe poškodenej), ktoré by bez akýchkoľvek rozumných pochybností potvrdzovali skutočnosti zakladajúce samotný skutok. Sumarizujúc obsah výpovedí všetkých vyššie zmienených svedkov krajský súd uzatvára, že z nich nevyplývajú žiadne také konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vychádzať pri vymedzení skutku tak, ako je to uvedené v podanej obžalobe a v tomto smere súd prvého stupňa nekriticky a neprípustne akceptoval popis skutku vychádzajúci z úradného záznamu spísaného dňa 19.05.2018 pri vyťažovaní poškodenej príslušníkmi Policajného zboru, ktorí boli vyslaní k poškodenej na základe jej telefonického oznámenia. Takýto postup nemožno za žiadnych okolností akceptovať, keďže úradné záznamy zachytávajúce vyjadrenia svedkov nemôžu byť použité ako dôkazy v trestnom konaní

Na všetky tieto nedostatky poukázal Krajský súd v Bratislave už v uznesení z 13.09.2018 sp. zn. 2Tpo/54/2018, ktorým zrušil uznesenie súdu prvého stupňa o vzatí obžalovaného K.. K. F. do väzby a ktorým ho v predmetnej trestnej veci prepustil z väzby na slobodu. V odôvodnení tohto uznesenia krajský súd konštatoval, že vyššie uvedené dôkazy nie sú dostatočné na to, aby mohlo byť konštatované,

že v prejednávanej trestnej veci sú splnené skutkové okolnosti pre vzatie obžalovaného do väzby, pričom poukázal tiež na tú skutočnosť, že uznesenie o vznesení obvinenia pri vymedzení skutku muselo vychádzať predovšetkým z uvedeného úradného záznamu, ktorý so zreteľom na ustálenú súdnu prax (R 17/1997, R 26/1989, R 56/1984, T 4/1982) nemôže byť použitý ako dôkaz v trestnom konaní, keďže dôkazom môžu byť iba poznatky získané procesným dokazovaním, a teda poznatky získané pri „vyťažovaní“ osôb majú len orientačný význam pre zameranie ďalšieho postupu vo vyšetrovaní, resp. poukazujú na nutnosť vykonania určitých dôkazných prostriedkov v konaní.

Z uvedeného je zrejmé, že ak z vyššie zmienených dôkazných prostriedkov nebolo možné usudzovať na to, že sa skutok stal, už pri rozhodovaní súdu o väzbe obžalovaného, kedy je postačujúce len dôvodné podozrenie o existencii rozhodných skutkových okolností, o to viac je takýto dôkazný stav nedostatočný pre vyslovenie viny obžalovaného, kde je už potrebné mať o všetkých podstatných skutkových okolnostiach istotu, o ktorej nie sú rozumné pochybnosti.

Od uvedeného rozhodnutia o väzbe obžalovaného K.. K. F. sa pritom dôkazná situácia zmenila iba minimálne a to v podstate iba v rovine doplnenia dokazovania o znalecké posudky č. 48/2018 a č. 84/2018 vypracovaných MUDr. X. O., PhD., znalcom z odboru: Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie: Psychiatria, ktoré sa týkajú vyšetrenia duševného stavu obžalovaného K.. K. F. a vyšetrenia duševného stavu svedkyne - poškodenej K.. O. D.. Avšak ani z týchto znaleckých posudkov nemožno zistiť žiadne skutočnosti významné pre ustálenie skutku. Záver znalca o tom, že obžalovaný trpel a trpí duševnou poruchou a to syndrómom závislosti od alkoholu nemá vo vzťahu k ustáleniu skutku žiadnu výpovednú hodnotu, rovnako ako k tejto otázke nemá žiaden relevantný význam záver znalca o škodlivom užívaní alkoholu zo strany poškodenej a jej ľahkej adaptačnej poruche (prežívanej v čase vyšetrenia) v dôsledku správania sa jej syna (bližšie nešpecifikovaného) a nepriaznivého stavu jej pohybového aparátu. V kontexte nepreukázaných skutkových okolností a zmieneného vyjadrenia znalca vo vzťahu k poškodenej, nie je možné ustáliť ani to, či obžalovaná vôbec bola vystavená akémukoľvek konaniu zo strany obžalovaného, ktoré by mohla pociťovať ako ťažké príkorie. Na tomto mieste krajský súd uvádza, že uvedená otázka je síce otázkou právnou, avšak podkladom k jej posúdeniu sú pri neexistencii iných dôkazných prostriedkov práve aj odborné znalosti znalca z odboru: Psychológia. Znalec psychiater pritom nemôže riešiť otázky, ktoré je oprávnený posudzovať znalec psychológ, keďže ide nielen o iné odvetvie, ale aj o úplne iný odbor znaleckého skúmania.

Napokon ani lekársku správu z 19.05.2018 a fotodokumentáciu zranení poškodenej K.. O. D., ako ani potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydľia z 19.05.2018 nemožno považovať za dostatočné na to, aby z nich bolo možné konštatovať podstatné skutkové okolnosti, ktorých spáchanie je obžalovanému v posudzovanej trestnej veci kladené za vinu. Za daného dôkazného stavu tieto dôkazy nemožno považovať ani za také, ktoré by mali podpornú povahu, keďže zo žiadneho iného dôkazu nevyplýva priebeh skutkového deja popísaného v podanej obžalobe.

Nakoľko poškodená K.. O. D. využila svoje zákonné právo a odmietla vo veci vypovedať a to tak počas jej výsluchu pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia (v rámci tohto výsluchu uviedla iba to, že ju mal jej syn zbiť, avšak bez akejkoľvek bližšej špecifikácie takéhoto konania obžalovaného), ako aj pri jej výsluchu po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia obžalovanému K.. K. F., ide v danej trestnej veci o takú dôkaznú situáciu, ktorá neumožňuje relevantným spôsobom a bez akýchkoľvek rozumných pochybností ustáliť priebeh skutku tak, aby z neho bolo zrejmé, kedy, kde a akým spôsobom mal byť spáchaný. Ide teda o zjavný stav dôkaznej núdze, ktorý nemožno nahrádzať úradným záznamom o skutočnostiach zistených pri vyťažovaní poškodenej osoby.

Na podklade týchto úvah krajský súd uzatvára, že v posudzovanej veci vykonané dôkazy za žiadnych okolností neumožňovali vysloviť nepochybný záver o tom, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Opačný záver, ku ktorému dospel prvostupňový súd, sa opiera o dôkaz, ktorý je v trestnom konaní nepoužiteľný a iba na jeho základe sa rozhodné skutkové okolnosti premietli do popisu skutku uvedeného v uznesení o vznesení obvinenia, ktorý bol následne prevzatý do podanej obžaloby a napokon aj do odvolaním napadnutého rozsudku. Výrok napadnutého rozsudku o vine tak nemá podklad v skutkových zisteniach, pričom nedostatky vzťahujúce sa na skutkový stav neumožňovali vysloviť vinu nielen pre stíhaný trestný čin, ale ani pre iný trestný čin upravený v osobitnej časti Trestného zákona.

Krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že výrok o vine musí byť vždy založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že žalovaný skutok sa stal a že tento spáchala iba tá osoba, ktorá bola z tohto skutku obžalovaná prokurátorom a postavená pred súd. Vina obžalovanej osoby musí byť teda jednoznačne a bez akýchkoľvek rozumných pochybností preukázaná. Obžalovaná osoba pritom nie je povinná dokazovať žiadnu skutočnosť, čo je vyjadrené v zásade, že nedokázaná vina má rovnaké dôsledky ako dokázaná nevina. Uznanie viny zo žalovanej trestnej činnosti nie je možné založiť na hypotetických záveroch, ktoré sú v rovine pravdepodobnosti, a to ani pravdepodobnosti vyššieho stupňa. Pre takýto výrok musí byť daná istota, o ktorej, vychádzajúc z hodnotenia vykonaných dôkazov, nie je dôvod pochybovať. Ak po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov zostanú pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti významnej čo do otázky viny, nemožno rozhodnúť v neprospech obžalovanej osoby. Inak povedané, ak v konkrétnej trestnej veci vykonané dôkazy pripúšťajú alternatívnu možnosť o nevine, je súd povinný v zmysle princípu „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech veci obžalovaného) obžalovanú osobu spod podanej obžaloby oslobodiť. Tento princíp sa odvíja od jednej z najzákladnejších zásad trestného konania, ktorou je zásada prezumpcie neviny. Prezumpcia neviny vždy (aj pri zavedení kontradiktórnych prvkov do trestného procesu) vyžaduje, aby to bol štát, ktorý nesie v trestnom konaní konkrétne dôkazne bremeno v otázke viny. Pokiaľ možno v trestnom konaní na základe vykonaného dokazovania dospieť k niekoľkým pravdepodobným skutkovým verziam, je súd povinný prikloniť sa k verzii, ktorá je pre obžalovanú osobu priaznivejšia, nakoľko iba tak nedochádza k porušeniu princípu rozhodovania „in dubio pro reo“, a tým aj zásady prezumpcie neviny. Trestné konanie vyžaduje v tomto ohľade ten najvyšší možný stupeň istoty, ktorý možno od ľudského poznania požadovať, aspoň na úrovni všeobecného pravidla "preukázania mimo akúkoľvek rozumnú pochybnosť". V tomto smere krajský súd poukazuje aj na judikatúru, ktorá konštatuje, že zásada zisťovania skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti vyžaduje, aby súd oprel svoje rozhodnutie o vine len o jednoznačne zistené fakty a nie o konštrukcie skutkového deja, domnienky, indície, resp. vinu obžalovanej osoby vyvodzoval len na pravdepodobných skutkových záveroch. Tam, kde nie je možné bezpečne určiť, ktorá z variant skutkového riešenia zodpovedá skutočnosti, musí súd voľiť tú, ktorá je pre obžalovanú osobu najpriaznivejšia (R 46/1963), pričom ani vysoký stupeň podozrenia sám osebe nemôže vytvoriť zákonný podklad pre odsudzujúci výrok.

Všetky zmienené hľadiská sú plne uplatniteľné aj na posudzovanú trestnú vec obžalovaného K.. K. F., keďže so zreteľom na prezentované úvahy krajského súdu skutkový stav vyplývajúci z vykonaných dôkazov nezodpovedá skutkovým okolnostiam popísaným v podanej obžalobe, v dôsledku čoho je daná viac než len rozumná pochybnosť o tom, že sa skutok stal.

Odvolací súd záverom poukazuje aj na formálne pochybenie prvostupňového súdu pri nesprávnom použití zákonného ustanovenia, podľa ktorého na hlavnom pojednávaní čítal zápisnice o výsluchoch svedkov z prípravného konania, nakoľko pri vykonaní hlavného pojednávania v neprítomnosti obžalovaného malo byť správne použité ustanovenie § 263 ods. 2 Tr. por. a nie § 263 ods. 1 Tr. por. s konštatovaním súhlasu strán (súhlas obžalovaného ani nemohol byť daný pre jeho neprítomnosť, pričom neprítomnosť obžalovaného na hlavnom pojednávaní zakladá oprávnenie súdu čítať zápisnice o výsluchoch svedkov aj bez jeho súhlasu podľa prvého z uvedených ustanovení Trestného poriadku). Toto pochybenie však nemá za následok nezákonnosť čítania uvedených zápisníc, keďže na ich čítanie inak boli splnené podmienky upravené v § 263 ods. 2 Tr. por. Súd prvého stupňa pochybil tiež v tom, že na hlavnom pojednávaní čítal ako listinný dôkaz zápisnicu o výsluchu osoby MUDr. O. D. spísanú pri jej výsluchu v inej trestnej veci postupom podľa § 196 ods. 2 Tr. por. V konkrétnom trestnom konaní totiž možno na vyjadrenia svedka (poškodeného) prihliadať iba vtedy, ak tvorili obsah jeho výpovede v tomto konaní za dodržania príslušných procesných ustanovení vzťahujúcich sa na výsluch svedka. Výpoveď svedka v inej trestnej veci nemožno do trestného konania v rámci vykonávania dôkazov prenášať postupom podľa § 269 Tr. por. Tieto pochybenia však nemali žiaden zásadný vplyv na možnosť odvolacieho súdu po zrušení napadnutého rozsudku rozhodnúť vo veci podľa § 322 ods. 3 Tr. por. Krajský súd mal totiž dostatok podkladov pre vlastné rozhodnutie v merite veci.

Na základe uvedených úvah odvolací súd uzatvára, že po vyhodnotení všetkých vo veci vykonaných dôkazov nebolo možné dospieť k záveru, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, v dôsledku čoho krajský súd obžalovaného K.. K. F. oslobodil spod obžaloby prokurátora z dôvodu podľa § 285 písm. a/ Tr. por.

Predmetné rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.